



RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Adam Bodnar

Warszawa,

19/07/2016

KMP.570.36.2014.JJ

Pan

Mariusz Błaszczak

Minister Spraw Wewnętrznych i
Administracji

Wielce Szanowny Panie Ministrze,

Przedstawiciele Zespołu „Krajowy Mechanizm Prewencji” (dalej: KMP), którego funkcję powierzono Rzecznikowi Praw Obywatelskich, przeprowadzają od 2008 r. prewencyjne wizytacje m.in. policyjnych izb dziecka (dalej PID) oraz pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia (dalej PdOZ) w jednostkach organizacyjnych Policji.

Podczas wizytacji dostrzeżono, iż rozpowszechnioną praktyką w tego typu jednostkach jest rozbieranie do naga zatrzymanych podczas przyjęcia i poddawanie ich sprawdzeniu. Z zebranych przez przedstawicieli KMP materiałów wynika, że czynność ta dokonywana jest w sposób szczegółowy, a więc również poprzez lustrację ciała, łącznie z miejscami zakrytymi przez bieliznę. Z wyjaśnień funkcjonariuszy wynika, że przeprowadzenie takiego sprawdzenia jest niezbędne ze względu na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa zatrzymanego oraz całej jednostki.

Problemy te były już sygnalizowane Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

W piśmie z dnia 22 grudnia 2014 r. (KMP.571.23.2014), skierowanym do Sekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, Zastępcą Rzecznika Praw Obywatelskich Stanisław Trociuk wskazywał, że zagadnienie określenia zakresu czynności szczegółowego sprawdzenia ma charakter systemowy. Zaznaczył pilną potrzebę uregulowania w ustawie kontroli osobistej nieletnich umieszczanych w PID oraz osób zatrzymanych lub doprowadzonych do wytrzeźwienia w PdOZ. W przywołanym piśmie Zastępcą Rzecznika Praw Obywatelskich Stanisław Trociuk podkreślił, że obecny sposób dokonywania sprawdzenia ingeruje w prawo chronione w art. 41 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, czyli prawo do nietykalności i wolności osobistej, którego ograniczenie lub pozbawienie może nastąpić tylko na zasadach i w trybie określonym w ustawie. Policja powinna być uprawniona do wykonywania szczegółowych kontroli, celem odebrania

przedmiotów potencjalnie niebezpiecznych. Nie może się to jednak odbywać bez właściwej, z punktu widzenia standardu konstytucyjnego, podstawy prawnej. Ponadto w 2014 r. w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich odbyło się spotkanie pracowników Zespołu Krajowego Mechanizmu Prewencji z przedstawicielami Komendy Głównej Policji. Funkcjonariusze Policji również wówczas dostrzegli potrzebę przeniesienia uregulowań dotyczących kontroli osobistej do ustawy i szczegółowego określenia ich przesłanek. Dodatkowo, w odpowiedzi z dnia 2 kwietnia 2015 r. (DKSiW-ZPC-0790-2/2014) Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych podzielił stanowisko prezentowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich w przedmiocie konieczności zamieszczenia w akcie prawnym rangi ustawowej przepisów określających czynność szczegółowego sprawdzenia osoby w trakcie jej przyjmowania i pobytu w policyjnych izbach dziecka i pomieszczeniach dla osób zatrzymanych. Wskazał również, że materia ta została uwzględniona w treści projektu założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o Policji.

Z kolei w piśmie z dnia 10 lipca 2015 r. (KMP.570.36.2014), skierowanym do ówczesnej Minister Spraw Wewnętrznych Teresy Piotrowskiej, Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich Ryszard Czerniawski zwrócił się z prośbą o poinformowanie, na jakim etapie jest proces legislacyjny w zakresie opisywanych zmian oraz o podanie terminu ich wdrożenia. W odpowiedzi z dnia 12 sierpnia 2015 r. (BMP-0790-6-2/2015/MJ) Minister Spraw Wewnętrznych poinformowała, że trwają prace nad *projektem założeń projektu ustawy o Policji* mające na celu m.in. uregulowanie na poziomie ustawy dokonywania wspomnianych wyżej kontroli. Z uwagi na kompleksowy charakter planowanych zmian prace prowadzone są w szerokim zakresie przez *Zespół do spraw opracowania projektu założeń projektu ustawy o Policji*.

Mimo powyższych zapewnień, do dnia dzisiejszego proces legislacyjny nie został zakończony.

Z uwagi na konieczność pilnego uregulowania tej materii w ustawie, a tym samym zachowanie konstytucyjnego standardu, zwracam się do Pana Ministra z prośbą o wskazanie terminu wprowadzenia odpowiednich przepisów.

Z wyrazami szacunku,

